

Elfenbenskysten: Basisinfo

Notatet gir kortfattet informasjon om forhold norske utlendingsmyndigheter kan ha behov for i sin saksbehandling. I tillegg følger det med lenker til relevant og utfyllende informasjon.

Kilde: [CIA](#)

Geografi og klima

Elfenbenskysten (offisielt République de Côte d'Ivoire, hovedstad Yamoussoukrou) er en kyststat som ligger i Guineabukta i Vest-Afrika. Landet

grenser til Liberia og Guinea i vest, Mali og Burkina Faso i nord, Ghana i øst og Atlanterhavet i sør. Med et areal på 322 469 km², er landet omtrent like stort som Norge.

Elfenbenskysten har en variert geografi, med kyst, lavland, savanner og høyland. Kystlinjen er på rundt 500 kilometer langs Atlanterhavet i sør. Langs kysten finnes det laguner, spesielt rundt landets største by, Abidjan. Utgraving av kanaler gjennom lagunene, som Vridikanalen ved Abidjan, sikrer ankomst og avløp for store sjøfartøyer til havna i Abidjan, landets største by. Elfenbenskysten har flere store elver, Bandama, Sassandra og Comoé, som er viktige blant annet for vannforsyning, landbruk og transport.

Nordover fra Atlanterhavskysten ligger et regnskogsbelte med tropisk regnskog. Mye av regnskogen er hugget ned til fordel for plantasjer og jordbruk, med stor produksjon av blant annet kaffe, kakao og gummi, som er landets viktigste inntektskilde. Nord for dette beltet begynner savannen, med et mer karrig landskap, som egner seg mindre for jordbruk. De vestlige delene av landet har mer variert topografi, og her ligger landets høyeste fjell, Mont Nimba (1753 moh.).

Den sørlige delen av landet har to regnsesonger, fra mai til juli og fra oktober til november. I nord er det én lengre regnsesong fra mai til oktober. Temperaturen er vanligvis høy hele året.

Store norske leksikon: [Elfenbenskystens geografi](#)

Befolkning

Elfenbenskysten hadde 29 389 150 innbyggere ved siste folketelling (2021). Av disse var 6 460 062 utlendinger, noe som utgjør 22 % av befolkningen.

Befolkningsveksten er på 2,9 % per år. Dette innebærer at dagens befolkning vil doble seg på 24 år. Befolkningstettheten er på 91 personer per kvadratkilometer, en dobling siden 1998. Befolkningstettheten varierer imidlertid sterkt i ulike deler av landet. Mens den sørlige delen av landet er tett befolket, kjennetegnes nordområdene av et mer spredt befolkningsmønster. Abidjan, landets største by og økonomiske sentrum, har den høyeste befolkningstettheten (2944 innbyggere per kvadratkilometer). Elfenbenskysten har en ung befolkning, over 40 % av landets befolkning er under 15 år.

Etniske grupper

Det finnes rundt 60 etniske grupper i Elfenbenskysten. De ulike etniske gruppene samles gjerne i fem hovedgrupper¹:

¹ Det brukes her fransk transkripsjon på navn på etniske grupper og språk.

Etnisk gruppe	Område	Antall (2021)
Akan (kwa)	Sørøst, midt	8 719 232
Krou	Sørvest	2 092 097
Mandé du nord	Nordvest	5 036 063
Mandé du sud		1 979 228
Gur / Volatigue	Nordøst	5 028 720

22 % av befolkningen i Elfenbenskysten er innvandrere, de fleste fra nabolandene Mali og Burkina Faso og andre land i regionen. Mange av disse tilhører etniske grupper som også finnes i Elfenbenskysten. Mange av innvandrerne har bosatt seg i Abidjan, som er en etnisk, kulturell og språklig smeltedigel.

Det går et distinkt, historisk skille mellom de sørlige og nordlige delene av landet, som begynte under fransk kolonistyre, og fortsatte etter uavhengigheten fra Frankrike i 1960. Betydelig forflytning av arbeidskraft fra nord til plantasjeøkonomien i sør, bidro til å sementere forskjeller mellom sør og nord. Skillet mellom sør og nord er ikke utelukkende geografisk, men er også bygget på forskjeller i religion, språk og kulturelle og økonomiske forhold.

République de Côte d'Ivoire (2022): [Syntese av resultatene av folketelling \(2021\)](#)

Språk

Det finnes rundt 60 språk i Elfenbenskysten. Disse kan deles opp i fem hovedgrupper:

- Gur (nordøst): senoufo, koulango, lobiri
- Krou (sørvest): bété, dida, wobé-guééré
- Kwa (sørøst): baoulé, agni
- Mandé (nordvest): malinké, dioula
- Mandé (vest) : yacouba, gagou, gouro

Elfenbenskysten var fransk koloni fra 1893 til 1960. Fransk er offisielt språk i landet, som er regnet som et av de mest fransktalende land i Vest-Afrika, både med tanke på antall fransktalende og faktisk bruk av språket. Fransk brukes i alle offisielle sammenhenger, i undervisning, og som kommunikasjonsspråk for befolkningen, særlig i sør. Det har utviklet seg en distinkt variant av fransk i Elfenbenskysten, som er godt beskrevet i forskningslitteraturen. I tillegg brukes dioula som kommunikasjonsspråk av en betydelig del av befolkningen, også i sør.

Oxford University Press (2008): [Ivory Coast: The Supremacy of French](#)

Religion

Islam (sunní) er den største religionen (42,5 %), etterfulgt av kristendom (39,8 %) og animister (2,2 %). 12,6 % oppgir å ikke ha noen religion. Katolisismen har

historisk dominert blant kristne, men de siste tiårene har evangelisk kristendom hatt stor fremgang i landet.

Elfenbenskystens grunnlov slår fast at landet er en sekulær stat som respekterer alle trosretninger og garanterer likhet for loven for alle innbyggere, uansett religiøs tro. Religionsfriheten respekteres også i praksis. Religiøse konflikter er sjeldne, men religiøs identitet er likevel en viktig dimensjon i skillet mellom det hovedsakelig muslimske nord og det hovedsakelig kristne sør.

I flere av Elfenbenskystens naboland (Mali, Burkina Faso, Niger) har militante islamistiske grupper vært i væpnet kamp med myndighetene og underlagt seg områder det siste tiåret. Lignende utvikling har ikke funnet sted i Elfenbenskysten, og sikkerhetspolitikk er en av myndighetenes viktigste prioriteringer. Jihadister har imidlertid stått bak ett større terrorangrep i Elfenbenskysten, i Grand Bassam utenfor Abidjan i 2016.

International Crisis Group (2023): [Keeping Jihadists Out of Northern Côte d'Ivoire](#)

U.S. Department of State (2023): [Côte d'Ivoire - Religious Freedom Report](#)

Etniske motsetninger – *ivoirité*-begrepet

Elfenbenskysten gjennomgikk en turbulent politisk og sikkerhetsmessig periode mellom 1999 og 2011. I deler av denne perioden var det væpnet konflikt i landet.

Den drivende kraften bak konflikten kan sammenfattes i begrepet *ivoirité* («ivorianskhet»), det vil si spørsmålet om hvem som skal regnes som ivorianer, og hvilke etniske grupper som skal ha stemmerett og jordrettigheter. Begrepet ble utviklet av president Bédié (1993–1999) og nasjonalistisk orienterte akademikere på midten av 1990-tallet, i forbindelse med maktkampen som oppsto etter landsfader Félix Houphouët-Boignys død. Etter at migrasjon og demografisk utvikling over tid hadde ført til en overvekt av nordlige etniske grupper i landet, opplevde mange folkegrupper i sør – overveiende kristne – at deres posisjon var truet. Parallelt oppsto det konkurranse om jord og andre naturressurser mellom «opprinnelige» folkegrupper og innflyttere fra nord og migranter fra de nordlige nabolandene. Som svar på denne utviklingen, fremhevet *ivoirité*-politikken befolkningen fra sør som «ekte» ivorianere med nedarvede rettigheter til posisjoner, stemmerett, jord og naturressurser.

Marginaliseringen av folkegruppene fra nord ble særlig symbolisert gjennom at kandidatet til tidligere statsminister Alassane Ouattara ble forkastet ved presidentvalget i 2000. Begrunnelsen var blant annet at moren hans var fra Burkina Faso, men avslaget ble tolket av mange som et målrettet tiltak for å holde befolkningen fra nord unna makten.

Ivoirité-begrepet hadde en betydelig mobiliseringskraft blant befolkningsgruppene i sør (akan-baoulé og krou), og var kjernen i konflikten mellom sør og nord som varte fra 1999 til 2011. Selv om konflikten tok slutt i 2011, og forholdene for de etniske gruppene i nord er normaliserte, er det fortsatt etniske spenninger i landet, og politisk oppslutning og stemmegivning følger fortsatt etniske linjer. Konfliktene mellom etniske grupper og mellom «opprinnelige» ivorianere og innvandrere gjør seg fortsatt gjeldende i forbindelse med eierskap og driftsrettigheter til jord og andre naturressurser, særlig i de vestre delene av landet.

Nyere politisk historie

Elfenbenskysten ble selvstendig fra Frankrike i 1960 under president Félix Houphouët-Boigny (1905–1993). Presidentens død i 1993 utløste en maktkamp mellom statsminister Alassane Ouattara og lederen av nasjonalforsamlingen, Henri Konan Bédié. Bédié hadde støtte hos sin etniske gruppe baoulé, den største etniske gruppen i landet, i nasjonalforsamlingen og av Frankrike, og ble utpekt til president. For å forsterke sin egen makt, spilte Bédié på de etniske motsetningene i landet og vektla betydningen av en «ivoirisering», det vil si at viktige maktposisjoner og jordbruksland burde forbli i «kjernebefolkningen» sør i landet.

Presidentvalget i 1995 ble urolig, hovedsakelig fordi Bédié hadde innført en ny valglov som krevde at kandidatene opprinnelig var fra Elfenbenskysten og hadde bodd kontinuerlig i landet. Endringen i loven var direkte rettet mot Alassane Ouattara, som hentet sin støtte fra folkegrupper nord i landet. Det ble hevdet at han hadde røtter i Burkina Faso og han hadde arbeidet i utlandet i flere år. Bédié vant valget med god margin, men det var delvis fordi personer fra nord ble ekskludert fra å stemme ved valget.

I 1998 og 1999, blant annet som følge av en forverret økonomisk situasjon, oppsto det store protester i landet. I 1999 overtok hæren makten ved et kupp. Bédié flyktet fra landet, og kuppmaker Robert Guéï utpekte seg til president. I 2000 hadde den nasjonale valgkommisjonen underkjent alle kandidaturer utenom Guéï og Laurent Gbagbo, en tidligere studentleder og opposisjonell under Houphouët. Gbagbo representerte det politiske partiet FPI (Front Populaire Ivoirien), som hadde støtte i den etniske gruppen krou. Gbagbo vant valget, men det oppsto trefninger mellom myndighetene og Ouattaras tilhengere. Opptøyene kom som en reaksjon mot Gbagbos nasjonalistiske utspill under valgkampen, som blant annet spilte på langvarige anti-burkinske strømninger i befolkningen.

I september 2002 gjorde grupper av soldater opprør i Abidjan og nord i landet. Den utløsende årsaken var protester mot endringer og oppsigelser i hæren, men de underliggende årsakene var de politiske og etniske spenningene som hadde oppstått etter 1993. Opprøret ble slått ned i Abidjan, men opprørerne befestet sin posisjon i nord, hvor de hadde støtte fra befolkningen. I oktober 2002 kontrollerte opprørerne de nordlige delene av landet (nord for byen Bouaké). Frankrike og den vestafrikanske samarbeidsorganisasjonen ECOWAS sendte fredsbevarende styrker. Etter fredssamtaler ble partene enige om å danne en samlingsregjering,

men motsetningene mellom partene var for store til at regjeringen holdt. Landet ble delt i to, hvor opprørerne i koalisjonen Forces Nouvelles holdt den nordlige delen av landet, mens Gbagbos regjering holdt de sørlige delene av landet. FNs fredsbevarende styrke, UNOCI, kontrollerte en buffersone mellom nord og sør.

I 2005 ble det dannet en samlingsregjering med representanter for partiene FPI, RDR, PDCI og Forces Nouvelles. I 2006 ble en ny fredsavtale underskrevet av partene, etterfulgt av en ny avtale i 2007. Partene kom blant annet til enighet om å danne en samlingsregjering, en ny felles hær, samt å gjennomføre nyvalg. I tillegg ble det besluttet å regularisere de rundt tre millioner papirløse (hovedsakelig fra nord og innvandrere med røtter i nabolandene i nord), slik at de kunne stemme ved valget.

Etter flere forsinkelser ble det avholdt presidentvalg i oktober 2010. Alassane Ouattara (RDR) og Laurent Gbagbo (FPI) kom til annenrunde, men valget var omstridt. I desember kom den nasjonale valgkommisjonen til at Ouattara hadde vunnet valget. Gbagbo vendte seg til forfatningsdomstolen, som hevdet at han hadde vunnet med knapp margin. Kandidatene dannet hver sin regjering, men store deler av verdenssamfunnet, herunder Den afrikanske union og den vestafrikanske samarbeidsorganisasjonen ECOWAS, støttet Ouattara. Volden tiltok i alle deler av landet, rundt 3000 personer ble drept og rundt en million ble internt fordrevet. I april 2011 ble Gbagbo anholdt av Ouattaras styrker, med støtte fra FN-styrken og Frankrike. Han ble overført til ICC i Haag, der han ble anklaget for forbrytelser mot menneskeheten.² Gbagbos parti FPI boikottet det påfølgende parlamentsvalget, og Ouattaras parti RDR vant et overveldende flertall i nasjonalforsamlingen. RDR og Bédiés parti PDCI dannet en koalisjonsregjering med den tidligere Forces Nouvelles-lederen Guillaume Soro som statsminister, og volden stoppet opp.

President Ouattara ble gjenvalgt til president i 2015 og 2020. Den politiske og sikkerhetsmessige situasjonen har holdt seg tilsynelatende stabil under Ouattaras styre, til tross for at de underliggende politiske og etniske konfliktlinjene fortsatt er til stede. Imidlertid anser et tilstrekkelig antall velgere ham som en garantist for fred og stabilitet i en ellers turbulent region, og han kan vise til god økonomisk utvikling det siste tiåret.

Landguiden (abonnementstjeneste): [Nyere historie](#)

Statsform og politisk system

Elfenbenskysten er en republikk med presidentstyre etter fransk modell der presidenten har stor makt over flere viktige politikkområder. Presidenten er statssjef, øverstkommanderende for landets væpnede styrker og leder regjeringens arbeid. Presidenten blir valgt for en periode på fem år. Nåværende president

² Han ble løslatt i 2019 etter mangel på bevis og benådet av president Ouattara da han returnerte til hjemlandet.

Alassane Ouattara ble valgt i 2010, og gjenvalgt i 2015 og 2020. Til tross for at landets grunnlov sier at presidenten ikke kan sitte mer enn to perioder, fikk Ouattara medhold i grunnlovsdomstolen til å sitte en tredje periode etter at partiets presidentkandidat døde av sykdom før valget i 2020. Dette utløste protester, og opposisjonen boikottet valget. Ouattara fikk 94,3 % av stemmene ved presidentvalget i 2020.

Etter en grunnlovsendring i 2016 ble det innført et tokammerssystem med et senat og en nasjonalforsamling. Ved parlamentsvalget i 2021 vant partiet til Alassane Ouattara (RHDP) 137 av 254 seter.

En ny grunnlov som ble vedtatt av parlamentet og ved folkeavstemning i 2016 erstattet grunnloven fra 2000. Loven fra 2000 hadde forsterket de underliggende fremmedfiendtlige holdningene som var en av hovedårsakene til den væpnede konflikten som oppsto i 1999, og som i praksis ikke ble avsluttet før i 2011. Den omstridte «nasjonalitetsbestemmelsen», som krevde at en presidentkandidat ikke kunne ha hatt et annet statsborgerskap, at begge foreldrene måtte være iverianske og at kandidaten måtte ha bodd i Elfenbenskysten uten avbrudd de siste ti år, ble fjernet.

Politiske partier

Elfenbenskysten var en ettpartistat frem til 1990-tallet. Selv om landet i dag har flerpartisystem, og det er forbud mot å etablere partier på etnisk eller religiøs grunnlag, spiller etnisk tilhørighet fortsatt en viktig rolle i iveriansk politikk. Partipolitikken i Elfenbenskysten følger etniske linjer, og de ulike partiene har velgerbaser i ulike etniske grupper. De største partiene er:

Rassemblement des Houphoëtistes pour la Démocratie et la Paix, RHDP. Etablert som en politisk allianse mellom fem partier i 2005. Partiets leder, Alassane Ouattara, har vært president siden 2010. Partiet har flertall i nasjonalforsamlingen. Partiets største velgerbase er malinké og gur, fra de nordlige delene av landet.

Parti Démocratique de Côte d'Ivoire-Rassemblement Démocratique Africain, PDCI-RDA. Partiet ble etablert under kolonitida og var det eneste tillatte partiet frem til 1990-tallet. Partiet satt ved makten i flere tiår, fra uavhengigheten i 1960 til presidentvalget i 2000. Partiet ble ledet av Houphouët frem til hans død i 1993. Da tok tidligere president Bédié over partiledelsen. Partiet ledes i dag av Tidjane Thiam. I 2018 inngikk PDCI en allianse med RHDP, men er i dag i opposisjon. Partiet holder 73 seter i parlamentet. Partiets primære velgerbase er akan-baoulé fra de sørøstlige og sentrale delene av landet.

Front Populaire Ivoirien, FPI. Partiet ble etablert i eksil i 1982 av Laurent Gbagbo under ettpartistyret til PDCI. Gbagbo ble valgt til president etter et omdiskutert valg i 2000. Konflikten mellom Ouattara og Gbagbo i forbindelse med presidentvalget i 2010 utløste en væpnet konflikt. Ouattara vant maktkampen, og Gbagbo ble overført til den internasjonale straffedomstolen i Haag. Partiets leder

og presidentkandidat i dag er Pascal Affi N’Guessan. Partiet er i dag svekket og splittet, og fikk kun to seter i parlamentsvalget i 2021. Partiets velgerbase er primært bété, fra de vestlige og sentrale delene av landet.

Ytringsfrihet, forsamlingsfrihet og pressefrihet

Ytringsfrihet er nedfelt i Grunnloven og respekteres stort sett i praksis. Imidlertid har myndighetene slått ned på kritiske røster og opposisjon i forbindelse med valg, sist i 2020.

Forsamlingsfriheten er svekket etter at straffeloven ble endret i 2019, og det ble straffbart å organisere umeldte møter eller samlinger uten forutgående tillatelse, samt å forstyrre ro og orden. Overtredelse av bestemmelsen har en strafferamme på opptil tre års fengsel.

Pressens arbeidsforhold har forbedret seg siden konflikten i 2010–11, men fortsatt kan pressefolk utsettes for trakassering og – i noen tilfeller – vold, særlig i forbindelse med valg. Flere journalister ble anholdt da de dekket demonstrasjoner i forbindelse med valget i 2020, men per 2024 sitter ingen journalister fengslet. Pressen er ansett som en av de mest politiserte og polariserte i Vest-Afrika, og støtter eksplisitt politiske partier og driver meningsjournalistikk for dem. Digital ytringsfrihet er under press etter at et nytt lovverk gir myndighetene anledning til å slå ned på falsk informasjon. Kritikere av loven frykter at den kan brukes til å stilne kritiske røster.

Reporters without borders: [Ivory Coast](#)

Freedom House (2024): [Côte d'Ivoire: Freedom in the World](#)

Korrupsjon

Korrupsjon og bestikkelser er svært utbredt i landet, særlig innenfor politi, rettsvesen og offentlig innkjøp og kontrakter. Bestikkelser er en del av dagliglivet, og påvirker befolkningens tilgang til offentlige tjenester, i alt fra utstedelse av fødselsattest til tolldeklarasjon av varer. Det offentlige organet for bekjempelse av korrupsjon (Haute Autorité pour la Bonne Gouvernance) anses som ineffektivt, og korrupt atferd får sjelden rettslige konsekvenser.

Freedom House (2024): [Côte d'Ivoire: Freedom in the World](#)

Administrativ inndeling

Elfenbenskysten er fra 2011 inndelt i 14 distrikter, hvorav Abidjan og Yamoussoukro er såkalte autonome distrikter. Distriktene er delt inn i 31 regioner, som igjen er inndelt i 95 departementer (départements). Disse er igjen delt inn i 498 underprefekturer (sous-préfectures).

Gouvernement de Côte d’Ivoire: [Kart over landets administrative struktur](#)

Permanent Committee on Geographical Names: [Oversikt over administrativ inndeling \(distrikt, region og administrative sentra\)](#)

Statsborgerskap og ID-dokumenter

Statsborgerskap, ID-dokumenter og stemmerett har vært et sensitivt tema i Elfenbenskysten siden 1990-tallet. Da krisen oppsto i 1999, ble det anslått at mer enn en fjerdedel av innbyggerne ikke hadde bevis på statsborgerskap og ikke var registrert i offisielle registre. Spørsmålet om hvem som hadde rett til ivoriansk statsborgerskap, ID-dokumenter og følgelig rett til å stemme ved valg var en viktig dimensjon ved konflikten, som ofte omtales som «ID-krigen». Det var særlig personer som hadde innvandret til Elfenbenskysten fra nabolandene og barna deres som ikke fikk ivoriansk statsborgerskap, og dermed verken ID-papirer eller stemmerett etter flere tiår i landet. I 2013 ble loven endret, og personer som hadde bodd uavbrutt i Elfenbenskysten fra før 1960 samt personer født i Elfenbenskysten av utenlandske foreldre og barna deres (innenfor gitte tidsrammer) fikk statsborgerskap i en forenklet prosess basert på en erklæring. Parallelt ble det igangsatt et system for å gjenoppbygge, avpolitiser og modernisere ID-forvaltningen. Befolkningen ble registrert på nytt i en stor masseregistreringsoperasjon, og kombinert med innføringen av biometri, ble ID-forvaltningen etablert på nytt etter flere tiår med kaotiske tilstander.

Richard Banégas (2024): [The Social life of IDs in Côte d'Ivoire: A visual political ethnography](#)

Sivilregistrering og ID-dokumenter

Fødselsregistrering har vært obligatorisk siden 1964, og må gjennomføres innen tre måneder etter fødselen. Ifølge en UNICEF-rapport fra 2013 var anslagsvis 2,8 millioner barn ikke registrert ved fødselen, og tre av ti fødsler på landsbygda forble uregistrerte. Med innføring av nye digitale løsninger har omfanget av fødselsregistreringer imidlertid økt betydelig de siste ti årene, og de fleste barn blir i dag fødselsregistrert.

Det viktigste identifikasjonsdokumentet er nasjonalt ID-kort (carte d'identification nationale, CID). Søkeren må ha statsborgerskapsattest (certificat de nationalité) for å kunne søke om nasjonalt ID-kort. Attesten utstedes og bekreftes av en dommer ved en lokal domstol. Søkeren må fremlegge egen, original fødselsattest og kopi av ID-kortet til en av foreldrene. Det har vært meldt om lang ventetid for å få nasjonalt ID-kort.

Elfenbenskysten er i ferd med å innføre digitale løsninger for søknad om pass. Nettsidene til landets ambassader i Europa (Brussel, Paris) viser direkte til den digitale løsningen ved søknad om pass fra Europa. Landinfo har på nåværende tidspunkt ikke informasjon om hvordan den nye løsningen fungerer.

République de Côte d'Ivoire: [Nettside for digital søknad om pass](#)

UNICEF: [Birth, Marriage and Death Registration in Côte D'Ivoire](#)

World Bank (2016): [Cote d'Ivoire ID4D Diagnostic](#)

Forhold for kvinner

Kvinners rettigheter er nedfelt i landets grunnlov fra 2016. Elfenbenskysten har de senere årene foretatt en revisjon av eksisterende lovverk for å forsterke kvinners rettigheter, blant annet innenfor ekteskapslovgivning, arvelovgivning og krav til politisk representasjon. Landet har også undertegnet internasjonalt lovverk mot diskriminering av kvinner, herunder CEDAW. Men til tross for myndighetenes likestillingsambisjoner, blir kvinner diskriminert på flere samfunnsområder.

Kvinner er svakt representert i politiske verv på alle nivåer, til tross for at en lov fra 2019 stiller krav om 30 % kvinneandel på listene til politiske partier. Videre blir lover som skal beskytte kvinner, for eksempel mot FGM eller tidlig ekteskap, i liten grad håndhevet.

Kjønnslemlestelse (FGM)

Den nasjonale utbredelsen av FGM er på 37 % for aldersgruppen 15–49 år (tall fra 2016). Utbredelsen er på vei ned i yngre aldersgrupper. Imidlertid varierer utbredelsen betydelig etter region. Den høyeste utbredelsen finnes i nordvest (75 %), nord (74 %) og vest (62 %). Den laveste utbredelsen finner man i de midtre delene av landet (18 %) og i Abidjan (25 %). Det er først og fremst familiens etniske tilhørighet som avgjør om jenter kjønnslemlestes. Imidlertid påvirker også kulturelle og sosiale forhold inn på omfanget. Praksisen er mest utbredt blant muslimer, på landsbygda, i den fattigste delen av befolkningen og blant dem med lavest utdanning.

Den vanligste typen kjønnslemlestelse er type 1 etter WHO's klassifiseringssystem, klitoridotomi. Det er vanligst at omskjæring skjer innen fylte fem år, men kan også forekomme i eldre alder. Omskjæring har vært forbudt etter straffeloven siden 1998, men myndighetene straffeforfølger i liten grad tilfeller av FGM. Det finnes få statlige hjelpetilbud, men det finnes en del sivilsamfunnsorganisasjoner som arbeider mot FGM og som gir assistanse.

28 Too Many (2020)³: [FGM in Côte d'Ivoire](#)

Landinfo 2020: [Elfenbenskysten - Kjønnslemlestelse \(FGM\)](#)

Tvangsekteskap og barneekteskap

Tvangsekteskap forekommer i Elfenbenskysten, men omfanget er usikkert. De fleste tvangsekteskap synes i realiteten å være barneekteskap. Til tross for at tvangsekteskap er forbudt ved lov, og nedre alder for inngåelse for ekteskap er 18 år for begge kjønn, gifter 10 % av jenter seg før 15 års alder og 30 % før de fyller

³ Siden rapporten ble utgitt har organisasjonen skiftet navn til The FGM/C Research Initiative, FGMCRI.

18 år (2022). Andelen jenter som gifter seg før tillatt alder er høyest i de nordlige delene av landet, og særlig i de etniske gruppene malinké og gur. Barneekteskap forekommer også oftere i sosioøkonomiske vanskeligstilte grupper og blant lavt utdannede i rurale områder, enn i mer sosioøkonomiske sterke grupper i urbane områder. Tvangsekteskap av voksne kvinner forekommer sjelden, særlig i sør.

Human Rights Watch (2024): [Côte d'Ivoire Marriage Reform a Step for Women](#)

Save the Children (2017): [Child Marriage in Côte d'Ivoire](#)

Unicef et al. (2016): [Situation des femmes et des enfants en Côte d'Ivoire](#)

Seksuelle minoriteter, LHBT

Homoseksuelle handlinger er ikke kriminalisert i Elfenbenskysten, og landet – særlig Abidjan – trekkes i mange sammenhenger frem som en «trygg havn» for homofile i Vest-Afrika. Imidlertid er holdningene til homofili gjennomgående negative i befolkningen, og det har vært nylige eksempler på homofobe ytringer i det offentlige rom. På grunn av negative holdninger, velger de fleste LHBT-personer å leve på en diskret måte, men noen LHBT-personer lever åpent, og det finnes et LHBT-miljø i Abidjan. Homofile personer risikerer først og fremst brudd med familien, verbal trakassering og utpressing dersom deres legning blir kjent. Fysisk vold mot LHBT-personer er mindre utbredt, men kan forekomme. Det finnes interesseorganisasjoner som arbeider for rettighetene til LHBT-personer.

ILGA (u.å.): [LGBTI Rights in Cote d'Ivoire](#)

The New York Times (2024): [Gay People Are Hunted Down and Beaten in a Country Once a Refuge](#)

Helsevesen

Til tross for satsning på helsesektoren siste tiår, er helsevesenet dårlig utviklet sett opp mot befolkningens behov, noe som henger sammen med landets begrensede ressurser og en raskt voksende befolkning.

Helsevesenet kjennetegnes av de samme utfordringene som i andre utviklingsland: lav legedekning, mangel på spesialister, gammelt og utilstrekkelig utstyr, mangelfulle laboratoriefasiliteter og begrenset tilgang på legemidler utover de vanligste.

Tilgangen til helsebehandling er skjevdelt, og det meste av helseinfrastrukturen er konsentrert i Abidjan og i de større byene. Sykehus og klinikker i rurale områder mangler ofte spesialister og moderne utstyr, og har ikke tilstrekkelige ressurser til å håndtere alvorlige helseproblemer i befolkningen. Pasienter i rurale strøk må derfor reise til større byer for helsebehandling, noe som innebærer økte kostnader for pasienten.

Elfenbenskysten har en stor privat helsesektor, og det antas at om lag 40 % av all helsebehandling skjer hos private tilbydere. Private sykehus og klinikker har ofte bedre infrastruktur og utstyr, men de er dyrere enn offentlig helsebehandling og dermed utilgjengelige for lavinntektsgrupper. Det er ikke uvanlig at ressurssterke innbyggere drar utenlands for medisinsk behandling.

I 2014 lanserte regjeringen et nasjonalt helseforsikringsprogram – Couverture Maladie Universielle (CMU) – for å tilby grunnleggende helsebehandling til hele befolkningen til en rimelig kostnad, men ordningen er foreløpig ikke fullt ut iverksatt.

Human Dignity (2024): [Le Droit à la Santé en Côte d'Ivoire](#)

Skole og utdanning

Utdanningssystemet i Elfenbenskysten er strukturert i tråd med det franske skolesystemet, som landet arvet fra kolonitiden. Utdanningssystemet består av følgende nivåer:

Grunnskole (Enseignement Primaire). Aldersgruppe 6–10 år. Består av trinnene CP1 (Cours Préparatoire 1) til CM2 (Cours Moyen 2), til sammen seks år. Skolegangen er obligatorisk og gratis, men kostnader til skolemateriell og lignende kan være en økonomisk byrde for mange familier.

Ungdomsskole (Enseignement Secondaire Premier Cycle). Aldersgruppe 12–15 år. Består av trinnene 6ème til 3ème, til sammen fire år. For å fullføre ungdomstrinnet må eleven bestå eksamen (Brevet d'Études du Premier Cycle), som gir adgang til videregående opplæring.

Videregående skole (Enseignement Secondaire Supérieur). Aldersgruppe 16–18 år. Varighet tre år. Utdanning innen allmennfag eller teknisk og yrkesfaglig utdanning. Avsluttes med baccalauréat, som er en forutsetning for å gå videre til høyere utdanning.

Høyere utdanning (Enseignement Supérieur). Universiteter, tekniske høyskoler og private institusjoner. Institusjonene følger LMD-strukturen (License, Master, Doctorat). Det største universitetet er Université Félix-Houphouët-Boigny i Abidjan, men det finnes universiteter og høyskoler flere steder i landet.

Utdanningssektoren står overfor mange utfordringer. De største er overfylte klasser og mangel på lærere og undervisningsmateriell. Mange elever faller ut av utdanningssystemet uten å fullføre grunnutdanningen. Selv om situasjonen er forbedret siste tiår, har jenter fortsatt noe lavere fullføringsrate enn gutter, særlig på landsbygda.

Økonomi og arbeidsmarked

Elfenbenskysten har en av Vest-Afrikas sterkeste økonomier, og befolkningens inntekter er relativt høye sammenlignet med de fleste andre land i regionen. Den viktigste næringen er jordbruk, og landet er verdens største eksportør av kakaobønner. Fra begynnelsen av 2000-tallet har landet eksportert olje og gass, samt noe gull og diamanter. Til tross for at landet har store naturressurser, lever mange i fattigdom. Arbeidsledigheten er høy, og mange arbeider i den uformelle delen av økonomien, et uregulert marked med salg av varer og tjenester i beskjeden skala. I den uformelle delen av økonomien finnes ingen inntektssikring eller arbeidsmiljøvern.

Migrasjon

Rundt én fjerdedel av befolkningen i Elfenbenskysten er innvandrere, de fleste fra nabolandene i nord (Mali, Burkina Faso), men også andre vestafrikanske nasjonaliteter er til stede.

Mange ivorianere emigrerer til Vesten, særlig til Frankrike og Italia, av historiske årsaker. Ifølge en rapport fra OECD (2022) bodde det 240 000 ivorianske emigranter i OECD-land per 2020, mot 70 000 i 2000. Frankrike har flest ivorianske migranter, etterfulgt av Italia og USA.

Ifølge en rapport fra OECD (2022) ønsker hver tredje ivorianer å emigrere. Dette skyldes særlig det dårlige arbeidsmarkedet i landet, der spesielt høyt utdannede har utfordringer med å finne kvalifisert arbeid.

OECD (2022): [Panorama de l'émigration ivoirienne](#)

Panorama nyheter (2024): [Vest-Afrikas fredelige oase](#)